Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1'50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožbe se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII. V Ljubljani, v četrtek, dne 21. marca 1935. Štev. 32.

Ne previsoko!

»Narodni gospodar«, glasilo Zadružne zveze v Ljubljani, je smatral za potrebno, da je v notici »Kaj pravijo trgovci?« prav neokusno napadel slovensko trgovstvo. Na objektivno konstatacijo predsednika Jelačina v njegovem poročilu na zadnji plenarni seji, da trpi trgovina zaradi raznih privilegijev zadrug, je odgovoril »Narodni gospodar« s tem »odgovorom«:

»To je ona stara pesem o privilegijih. Resnica pa je ta, da se med nižjimi in srednjimi sloji z rastočo izobrazbo in z večjo organizacijo vedno bolj utrjuje zavest, da si morejo vse življenske potrebščine nabavljati v zadružni skupnosti mnogo ceneje, kakor pa bi jih morali kupovati od **trgovske gosposke**. Osamosvojitev širokih slojev naroda od posredništva **trgovske gosposke** bo vedno bolj napredovala. Zadruge nudijo najboljši dokaz vsem konsumentom, kako drago je treba plačevati posredništvo **trgovske gosposke.**«

Dosledno uporabljanje izraza »trgovske gosposke« nas sili, da najprej odgovorimo na ta originalni izraz »Narodnega gospodarja«, čeprav le mimogrede. Konstatiramo najprej, da je uporabil »Narodni gospodar« ta svoj demagoški, da ne rečemo hujskaški izraz, čisto napačno, ker menda še ni prišel tako daleč, da bi razlikoval med gospodo in gosposko. Pa to je malenkost.

Bolj zanimivo pa bi bilo zvedeti, kako je prišel »Narodni gospodar« do te velikanske misli, da je uvrstil malega podeželskega trgovca, ki je glavni konkurent nabavljalnih zadrug in njih največja žrtev, med gospodo ali pa celo gosposko. Mali podeželski trgovec, ki v trdem celodnevnem delu komaj zasluži toliko, kolikor mu je potrebno za golo eksistenco, naj bi tvoril ono gospodo, ki jo naj po vsej pravici pomandrajo oni znani privilegiji nabavljalnih zadrug in konzumov. Kaj pa naj bodo potem oni zadružni birokrati in zadružni buržuji, ki zaslužijo neprimerno več od vsakega podeželskega trgovca, pa čeprav jim nikdar ni treba tvegati svojih prihrankov, niti jim ni treba primeroma toliko delati ko pa podeželskemu trgovcu. Mislimo, da bi »Narodni gospodar« sebi storil prav nujno potrebno uslugo, če nikdar ne bi zapisal teh besed o »trgovski gosposki«, ker bi mogle te besede navesti priproste zadružnike k premišljevanju o koristnosti razne »zadružne birokratske gosposke«.

Pa še nekaj besed o posredništvu »trgovske gosposke«, na katero gleda »Narodni gospodar« tako zelo z visokega. Moramo predvsem »Narodnemu gospodarju« odkriti, da spada v to posredništvo tudi vsa naša izvozna trgovina z deželnimi pridelki, sadjem in lesom, in da je le od te trgovine odvisno blagostanje celih okrajev. Bili bi zelo hvaležni, če bi nam »Narodni gospodar« razložil, zakaj se te trgovine ne lotijo zadruge. Še bolj pa bi bili hvaležni, če bi nam naštel vse one deficite zadrug, ki so jih morali plačati kmetovalci, ker so se lotile zadruge poslov, katerim niso bile dorasle. Če želi »Narodni gospodar«, mu še na široko popišemo podrobnosti iz tega žalostnega poglavja zadružnega posredništva, ki je veljalo naš narod že na stotine milijonov dinarjev.

Tudi ponosna beseda o rastoči izobrazbi naroda, ki je dvignila zadružništvo, spada med prazne bajke. Notorična resnica je namreč, da uspevajo najbolje one zadruge, ki imajo največje privilegije, najslabše pa one z najmanjšimi privilegiji. Zato se tudi mali delavski konzumi z raznimi železniškimi nabavljalnimi zadrugami ne morejo niti primerjati. Če že uživate tako velike privilegije, bodite vsaj hvaležni za te privilegije, da jih zaslužite vsaj s svojo hvaležnostjo, ker drugega razloga res ni za vse te privilegije.

Na vse zadnje še nekaj besed o lepem izrazu, katerega je uporabil »Narodni gospodar« za trgovstvo. »Trgovska gosposka!« V ustih »Narodnega gospodarja« naj bi to bil očitek, ki ga sploh ni mogoče prekositi, kajti tekom stoletij je postal za našega kmetovalca pojem »gosposke« eden najbolj osovraženih pojmov. Očividno torej hoče »Narodni gospodar« s svojim izrazom hujskati proti trgovstvu, da bi ga njegovi ljudje čim bolj zasovražili. Ne vemo, če je mogel »Narodni gospodar« zagrešiti bolj napačno in bolj nepremišljeno dejanje. Kajti neglede na vso pomoč, ki so jo vse podeželske kreditne zadruge doživele od trgovstva, so tudi danes časi tako težki, da more nastati rešitev iz sedanjega težkega gospodarskega stanja le na podlagi sodelovanja vseh stanov. Zato bi »Narodni gospodar« mnogo bolje služil svojemu namenu, če bi skrbel za sodelovanje stanov, kakor pa da kliče stan proti stanu. Še bolje pa bi storil, če bi le stopil z visokega konja in objektivno pogledal na stanje našega zadružništva, ne pa le na milijonske promete, ki so jih privilegiji omogočili nabavljalnim zadrugam. Potem bi videl, da je naše zadružništvo v silno težki stiski, da je na tleh vse naše kreditno zadružništvo, ki je bilo steber in fundament vsega našega zadružništva.

Videl bi pa tudi, da se naše zadružništvo svoje glavne naloge ni še niti od daleč lotilo in da so ostale skoraj vse panoge naše agrarne proizvodnje od zadružništva še neobdelane. Kdaj pridemo mi do tega, da bomo imeli svoje zadružne tvornice sladkorja, špirita itd., kakor jih imajo Čehi že davno! Tu je hvaležno polje dela za vse zadružnike in zlasti za »Narodnega gospodarja« in tu si naj išče lovorik. V boju s »trgovsko gosposko« pa ga čakajo le porazi in le njegova krivda je, če mora biti naš prvi odgovor ugotovitev njegovega poraza.

Za poživljenje poslovanja naših borz

V Beogradu je bila v nedeljo širša konferenca gospodarskih ljudi, na kateri se je razpravljalo o potrebnih ukrepih za okrepitev poslovanja produktnih borz. V imenu beograjske borze za blago je poročal **Voja Petković**, ki je naglasil v svojem poročilu, da se danes razvija skoraj vsa trgovina z deželnimi pridelki mimo naših blagovnih borz. To pa slabo vpliva na cene, ker so samo blagovne borze jamstvo, da se bodo cene gibale v skladu z dejanskimi razmerami. Pravilne cene se določajo le na borzi. Samo na borzah pa se tudi javnost pravilno informira o gibanju cen. Borzni sestanki in kupčije, sklenjene na teh sestankih, so najboljša podlaga tako za zasebno trgovino, ko tudi za državne dobave. Zato je potrebno, da postanejo blagovne borze v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu in Skoplju središča za vso trgovino z deželnimi pridelki in z lesom. Da se trgovina na borzi pospeši, je blagovna borza v Beogradu znatno znižala svoje pristojbine.

V debati se je naglašalo, da je potrebno, da tudi Prizad krije vse svoje potrebščine na borzi. Tudi je potrebno, da se napravijo ob Donavi velika skladišča. Zelo se je tudi poudarjala potreba, da se naši pridelki **tipizirajo**. Danes imamo okoli 180 vrst koruze in prav toliko vrst fižola, kar nujno na cene zelo slabo vpliva. Potrebne so posebne stalne razstave vzornih tujih pridelkov, da spoznajo naši kmetovalci, kakšni pridelki se zahtevajo na tujih trgih. Pa tudi vse vrste naših pridelkov morajo biti razstavljene, da morejo tuji kupci vedno videti kakšno blago morejo dobiti v državi. Po končani debati je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

Konferenca gospodarskih ljudi, ki se je sestala dne 17. marca v Beogradu zaradi potrebnih ukrepov, da se kupčije z deželnimi pridelki osredotočijo na blagovnih borzah, ker se s tem pravilneje razvijajo cene in zaščitijo interesi proizvajalcev, je z zadovoljstvom sprejela poročilo upravnega odbora beograjske borze o delu za okrepitev poslovanja beograjske borze, ter pozivlje vse trgovce in proizvajalce, da delajo na to, da se vsa kupčija z deželnimi pridelki opravlja javno na blagovnih borzah in pod državnim nadzorstvom. Apelira na vlado, da izda potrebne odredbe, da tako Prizad ko vojno ministrstvo nabavljata vse blago na borzah. Vse borze pa naj bodo v čim ožjem sodelovanju, da se izenačijo borzne uzance in s tem olajša trgovina in kupčija z deželnimi pridelki.

Občni zbor Združenja trg. potnikov

V nedeljo dopoldne je bil v »Trgovskem domu« v Ljubljani občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov, ki je bil zelo dobro obiskan in ki je pokazal popolno solidarnost slovenskih potnikov. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Janko **Krek**, ki je po ugotovitvi sklepčnosti pozdravil vse navzočne, imenoma pa: častnega člana društva in zastopnika Zbornice za TOI **dr. Plessa**, zastopnika Zveze trgovskih združenj g. **Kaiserja**, predsednika Združenja trgovcev za ljubljansko okolico **Lorgerja** in urednika »Trgovskega lista«. Nato je prešel takoj na dnevni red ter je podal tajniško poročilo tajnik društva Ludvik **Remic**. Iz njegovega poročila posnemamo:

Delovanje društva v preteklem poslovnem letu je bilo živahno. Število rednih članov je narastlo na 78, število ustanovnih pa za 4 na 131. Še vedno pa niso vsi potniki včlanjeni pri svojem strokovnem društvu. Treba zato gledati na to, da pridobimo še te tovariše v skupni stanovski krog.

Kakor prejšnja leta, tako je tudi lani društvo interveniralo v Zagrebu **proti zaposlitvi tujih državljanov** pri naših domačih tvrdkah. Intervencije društva so bile uspešne in ni v Dravski banovini zaposlen kot potnik niti en tuj državljan, bratsko društvo v Zagrebu pa je začelo tudi posvečati večjo pozornost tujim potnikom.

Obširno je nato tajnik poročal **o akciji društva za znižanje železniške prevoznine** za svoje člane. Centralno združenje v Beogradu je vložilo v ta namen dve spomenici na prometno ministrstvo, osebno pa sta v tej zadevi intervenirala predsednik društva **Krek** pri žel. direktorju Cugmusu in gen. tajnik Zbornice Ivan **Mohorič**. Posebna deputacija, kateri so pripadali podpredsednik Centralnega združenja **Kern**, predsednik **Krek** in predsednik beograjskega društva **Milovanović**, pa je intervenirala tako pri prometnem ministru g. **Vujiću** ko pri referentu g. **Cigoju**. Železniški minister je deputacijo zelo ljubeznivo sprejel in ji izjavil, da je že itak znižal prevoznino za 28%, in da zato ne more dovoliti trg. potnikom še posebnih popustov, da pa je pripravljen dovoliti trg. potnikom pri mesečnih in letnih kartah posebne popuste. Kljub temu pa se bo društvo še nadalje borilo, da doseže za svoje člane primeren popust na železnicah.

Predsednik Janko Krek je podal nato še nekatere podrobne informacije o uspehu intervencije v Beogradu. Čeprav ni bila dosežena stara zahteva, da se dovoli članom društva polovični popust na železnicah, je vendar pomemben uspeh v tem, da je ministrstvo pripravljeno članom društva priznati posebne ugodnosti pri stalnih kartah, ker se s tem društvo prvič oficialno priznava kot poklicna organizacija potnikov, ki je upravičena, da se pogaja za vozne olajšave.

Vestno sestavljeno in pregledno **blagajniško poročilo** je podal dolgoletni društveni blagajnik **Alojzij Gril**. Njegovo poročilo priča o ugodnem stanju društvenih financ. V imenu nadzorstva je predlagal g. **Živič** odboru in posebej blagajniku razrešnico. Soglasno je občni zbor odobril tako tajniško in blagajniško poročilo ter razrešnico odboru. Za vestno vodstvo blagajne je izrekel predsednik blagajniku Grilu še posebno zahvalo.

V imenu Zbornice je pozdravil nato občni zbor dr. **Pless** ter sporočil tudi pozdrave predsednika zbornice Ivana Jelačina, ki se ni mogel udeležiti zbora zaradi pogreba pok. prvega direktorja trgovinske akademije **dr. Böhma**.

Vsako leto prihaja z veseljem na občni zbor trgovskih potnikov in to ne le po službeni dolžnosti, temveč iz notranje potrebe, da izreče svoje priznanje trgovskim potnikom, ki opravljajo za naše gospodarstvo tako važno funkcijo propagande našega domačega blaga. Slovenski trgovski potniki so bili vedno oni pionirji, ki so omogočili na domačem trgu zmago domačega blaga in ki so največ pripomogli, da je šlo ime slovenskega trgovca in industrialca po svetu.

Kljub temu pa ni lahko stanje slovenskega potnika, in to predvsem zato, ker mora orati ledino in ker še ne najde vedno onega razumevanja za svoje težnje, ki bi bilo potrebno v interesu narodnega gospodarstva. To se je zlasti pokazalo pri vprašanju znižanja železniške tarife. V tarifnem odboru je sicer gen. tajnik Ivan Mohorič nastopil za znižanje, a je njegov predlog propadel, ker so nastopili nekateri trgovci iz južnih krajev proti temu predlogu. Upa pa, da bo tudi ta nerazumljivi odpor kmalu premagan. Zagotavlja, da bo zbornica vedno z vso vnemo podpirala delo društva, kakor je tudi sam vedno na razpolago vsem potnikom v vseh vprašanjih. Z glasnim odobravanjem so zborovalci nagradili izvajanja dr. Plessa.

V imenu Zveze trgovskih združenj in zadržanega njenega predsednika Josipa **Kavčiča** je pozdravil občni zbor tajnik **Kaiser** ter zlasti opozarjal na nujno sodelovanje trgovcev in potnikov pri pobijanju krošnjarstva.

Soglasno je bil nato **izvoljen** za predsednika Janko **Krek**, za predsednika razsodišča Franc **Urek**, v odbor pa gg.: Alojzij **Gril**, Ludvik **Remic**, Rudolf **Vidmar**, Viktor **Bogataj**, Ciril **Kobal**, Jakob **Novak**, Andrej **Šturm**, Fran **Zalokar** in Fran **Živič**, za revizorja pa Lojze **Hočevar** in Adolf **Goltes**.

Pri slučajnostih se je zlasti razpravljalo o vprašanju znižanja železniških kart, o nameri nekaterih veletrgovcev in industrialcev, da se odpravijo mesečne plače in dnevnice potnikov ter o nekaterih drugih vprašanjih. Ko so bili sprejeti potrebni sklepi, je zaključil predsednik Krek občni zbor s pozivom na vse člane, da čim bolj delajo za prospeh društva in s tem vsega stanu.

Združenje trgovcev za srez Radovljica

ima **redno letno skupščino** v nedeljo, dne 7. aprila 1935 ob 10. uri dopoldne v občinski dvorani na Jesenicah.

Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predložitev računskega zaključka za leto 1934. 3. Poročilo nadzornega odbora. 4. Predložitev proračuna za leto 1935. 5. Volitev upravnega, nadzorstvenega in častnega odbora ter delegatov za zvezno skupščino. 6. Slučajnosti.

Sklepni račun in letni proračun sta članom v pisarni združenja na vpogled od 23. marca do 6. aprila t. l.

Ako ob določeni uri ne bi bilo navzočnih zadostno število članov, bo skupščina eno uro pozneje ob vsakem številu navzočnih članov.

Lesni trgovci se naprošajo, da pridejo k skupščini eno uro preje k zborovanju lesne sekcije.

Predsednik:
L. **Fürsager** l. r.

Jugoslovansko hranilništvo v češkoslovaški luči

Jugoslaviji je potreben moderen hranilniški zakon

V 2. letošnji številki revije »Rok«, ki redno objavlja članke in poročila o jugoslovanskem gospodarstvu, je objavil ravnatelj praške Mestne hranilnice dr. K. Svatona članek o našem hranilništvu. Članek, ki ga zbog njegove aktualnosti in tehtnosti objavljamo v celoti, se glasi:

»Svetovna gospodarska kriza se ni ustavila pred vrati niti ene evropske države, temveč je enako težko zadela tako industrijske ko agrarne države. Tako tudi ni prizanesla Jugoslaviji, čeprav je ta zaradi manj razvite industrije manj trpela od brezposelnosti kakor druge države.

Kakor druge države, tako išče tudi Jugoslavija potov in sredstev, s katerimi bi pospešila svojo gospodarsko sanacijo. Te dni objavljeni vladni ukrepi v korist kmetijstva naj bi tudi služili temu namenu. Jasno pa je, da je za sistematično konsolidacijo gospodarskih razmer predvsem potrebno, **da pravilno deluje kapitalni in kreditni trg**, da je na razpolago gospodarstvu likvidni denar. Nadalje pa je tudi potrebno, da je kapital pravilno razdeljen, da ni osredotočen le na nekaterih mestih, ki so potem s kapitalom prenasičena, dočim vlada drugod naravnost lakota po denarju, ali bolje rečeno po cenenem in dobrem kreditu. Pomanjkanje tega se morda ublažuje, ne pa odpravlja s priložnostnim zasebnim kreditom, ki pa dostikrat ni priporočljiv zaradi njegovih težkih pogojev.

Baš to pa je eno onih vprašanj, ki jih mora rešiti Jugoslavija, če hoče postaviti svojo stavbo gospodarske obnove na trdno podlago in če hoče doseči trajno gospodarsko in socialno povzdigo svojega prebivalstva. Problem je za Jugoslavijo v tem, da dobi **trdno zgrajeno omrežje ljudskega denarstva**, predvsem njegove najbolj preizkušene panoge: hranilništva.

Da je jugoslovansko denarstvo šele v povojih, je deloma vzrok v tem, ker je bilo sedanje jugoslovansko ozemlje ustvarjeno deloma iz prvotne Srbije, deloma pa iz pokrajin, ki so bile preje pod avstrijsko in madjarsko vlado. Vsak teh teritorialnih delov ima iz tistih časov svojo posebno strukturo denarstva. Kolikor gre za hranilnice, se opira njihova pravna ureditev na preje avstrijskem ozemlju na hranilniški regulativ iz l. 1844, na ozemlju bivše Madjarske na sistem delniških hranilnic, dočim Srbija sploh ni imela hranilnic v našem smislu, temveč so bile tam znane samo lokalne delniške banke, ki že z ozirom na svoj vseskozi pridobitni značaj ne morejo izpolnjevati funkcij pravih ljudskih denarnih zavodov. Po vojni je bilo sicer ustanovljenih nekaj komunalnih hranilnic na Hrvaškem in tudi na ozemlju stare Srbije in v Beogradu ter Skoplju je prišlo do ustanovitve hranilnic, vendar do intenzivnejšega ustanavljanja hranilnic v Jugoslaviji do sedaj še ni prišlo, čeprav se to zdi skoraj nerazumljivo celo nam, ki jasno vidimo vso tamkajšnjo nepopolno strukturo denarstva.

Enotni hranilniški zakon za Jugoslavijo je že davno izdelan, vendar pa zaradi raznih ovir — tudi političnega značaja — do sedaj ni prišel pred narodno skupščino. In vendar — koliko dobrega bi prineslo hranilništvo in ljudsko denarstvo vsem slojem jugoslovanskega prebivalstva! Mnenja sem, da se jugoslovanski odločujoči krogi ne zavedajo zadosti pravega pomena in nalog hranilnic, ki bi, upravljane po načelih splošne koristi in absolutne varnosti omogočile prebivalstvu vsakega posameznega kraja varno nalaganje prihrankov v zavode, v katere bi imeli popolno zaupanje. Na ta način bi se odpravita latentna tezavracija denarja doma na eni strani in vlaganje denarja v ne dovolj varne male delniške zavode na drugi strani. Jugoslovanska javnost bi se morala nadalje zavedati, da se morejo v hranilnicah vloženi prihranki razposoditi razmeroma po ceni in varno le na teritorialnem področju hranilnic, torej pravzaprav doma, v korist in gospodarsko povzdigo lastnega kraja. Jugoslovanska mesta, zlasti pa ona na ozemlju stare Srbije, naj bi uvaževala, koliko neposredne in posredne koristi bi imela od komunalnega zavoda, kakršne so samoupravne hranilnice. Vsi ti zainteresirani krogi bi se morali združiti v skupni, mogočni in vztrajni akciji, da se čimprej izda hranilniški zakon, s katerim bi se položil trden temelj za organizacijo goste mreže samoupravnih hranilnic, ki je v Jugoslaviji tako zelo potrebna.

Češkoslovaške hranilniške organizacije bodo, ako bi to želeli jugoslovanski krogi, prav gotovo storile vse, da se v političnih in gospodarskih krogih bratske države vzbudi primerno zanimanje za stvar, ki je zlasti danes tako važna, in da se razprše vsi pomisleki, ki jih navajajo proti hranilništvu oni krogi, ki so materialno zainteresirani na tem, da traja še naprej sedanje stanje.«

K temu članku bi dostavili le to, da je več ko žalostno, če si smejo pri nas celo ljudje na odločujočih mestih domišljati, da je sanacija gospodarskih razmer brez dobro delujočih zasebnih denarnih zavodov mogoča.

Trgovska samopomoč v Mariboru

Minulo nedeljo je bil redni občni zbor te važne obrambne institucije mariborskega trgovstva. Pokazal je lep napredek, ki ga ta ustanova izkazuje in znatno razširjenje njenega interesnega področja. Člani reg. blagajne Trgovska samopomoč v Mariboru se delijo na dve skupini; v prvi jih je bilo začetkom leta 1934 506, koncem leta pa 572, v drugi pa začetkom omenjenega leta 341, koncem leta pa 464. Umrlo je v istem času 20, črtanih je bilo 47, izstopilo je 15 članov. Za vse umrle člane je izplačala uprava Trgovske samopomoči brez zavlačevanja po pravilih določene podpore ter so ji v tem oziru šli tudi denarni zavodi v polni meri na roko. Posmrtnina znaša v prvi skupini 14.000 dinarjev, v drugi skupini pa 11.000 dinarjev. Trgovska samopomoč je ena najcenejših tovrstnih organizacij. Letno pride na člana okoli 200 Din prispevka v plačilo. Banska uprava je zahtevala samo nekatere izpremembe pravil. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da so znašali dohodki pri podpornem skladu 241.354 Din, izdatki pa 162.630 Din. Dohodki rezervnega sklada znašajo 106.068 Din. Pri upravnem skladu znašajo dohodki 30.983 Din, izdatki pa 30.983 Din. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Vilko **Weixl**, za podpredsednika Karl **Jančič**, za tajnika agilni Franjo **Žnidarčič**.

Tako lep napredek ustanove je mogoč le zaradi nesebičnega in požrtvovalnega delovanja vodstva in pa zaradi minimalnih režijskih stroškov, s katerimi posluje. Zaradi tega je razumljivo, da vlada za Trgovsko samopomoč vedno več zanimanja tudi med pripadniki svobodnih poklicev, saj jim nudi ustanova najcenejše in najzanesljivejše posmrtninsko zavarovanje.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju posestnika in mizarja **Ivana Novaka** v Vižmarjih. Konkurzni sodnik Avsec, upravnik mase postajenačelnik v p. Anton Hlebec v Št. Vidu nad Ljubljano. Prvi zbor upnikov dne 27. marca ob 9, oglasitveni rok do 20. aprila, ugotovitveni narok dne 24. aprila ob 9.

Odpravljen je konkurz Lenassija Julija, lastnika tvrdke »Prilika« v Ljubljani, ker ni kritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z mešanim blagom **Franca Žmavca** v Gornjem gradu. Poravnalni komisar dr. Novak, poravnalni upravnik odvetnik dr. Mejak. Narok za sklepanje poravnave dne 17. aprila ob pol enajstih. Rok za oglasitev do 10. aprila.

V poravnalni zadevi posestnice in lastnice mlekarne **Vrhovnik Neže** v Trzinu se določa nov poravnalni narok na dan 27. marca ob 10. pri sodišču v Kamniku, ker je ponudila sedaj 50 odstotno poravnalno kvoto. Upniki, ki še niso prijavili svojih terjatev, jih morejo prijaviti do 21. marca.

Iz zadružnega registra

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Pašniška in gozdna zadruga v Mislinjah, r. z. z o. z.

Ne kupujte pri inozemskih potnikih

Mestno poglavarstvo v Celju je obsodilo na denarno globo Din 2.000'—, v primeru neizterljivosti pa na 40 dni zapora trgovska potnika Scheuer Oskarja, ki je za tvrdko »Sigmund Hutter« na Dunaju nabiral naročila za knjige pri zasebnih strankah v Celju, Ljubljani in drugod. Imenovani je nabral skupno za okoli Din 50.000'— naročil. Iz seznama naročnikov je razvidno, da so pri imenovanem potniku naročile knjige tudi razne osebe, o katerih bi bilo pričakovati, da vedo, da morajo vsako, tudi inozemsko knjigo naročiti v domači knjigarni, in to prav gotovo z manjšimi stroški. Žalostno je, da dobimo še danes med tako zvano inteligenco še takšne ljudi, ki smatrajo, da je tudi knjiga boljša, če jo naročijo po inozemcu. V bodoče bomo seznam takih »narodno-zavednih« oseb priobčili, da nanje opozorimo tudi širšo javnost.

Nove olajšave v blagovnem prometu

Da pomaga gospodarstvu in da omogoči podjetjem hitrejše in uspešnejše poslovanje, je izdal prometni minister vrsto ukrepov, s katerimi se bo pospešilo delo v nekaterih vprašanjih, katerih rešitev se je zavlačevala že leta. Tako je minister definitivno rešil **vprašanje ugodnostne reekspedicije blaga.** Vsak, kdor ima posla s transportom na železnici, ve, kako važna je za trgovino in za trgovca uvedba ugodnostne reekspedicije; zlasti za vskladiščenje blaga v javnih skladiščih. Koristi reekspedicije so dvojne: 1. namestitev blaga v javna skladišča in 2. povrnitev razlike v prevoznini. Od vskladiščenja blaga v javna skladišča ima trgovec to korist, da bo mogel poslati svoje blago v javna skladišča, kjer se bo blago sortiralo in čakalo na kupca. Kakor hitro pa se blago proda, se odpošlje na definitivno namembno postajo. Poleg tega more trgovec za blago v skladiščih dobiti tudi lombardni kredit in bo torej razpolagal z nekaj denarja, čeprav še ni prodal blaga. Nadalje bo imel trgovec korist od novega načina zaračunavanja prevoznine, ki se bo računila od prvotne odpošiljalne do definitivne namembne postaje, ker je po tarifi ceneje, kakor pa če se računa lomljeno najprej do reekspedicijske in potem do namembne postaje.

Določila o ugodnostni reekspediciji stopijo v veljavo dne 1. junija, ker je treba do takrat pripraviti razne nove tiskovine in poskrbeti, da bodo izvršena tudi nekatera tehnična dela.

O znižanju blagovne tarife za posamezne vrste blaga pa se bo sklepalo na seji tarifnega odbora, ki se sestane dne 26. t. m. v Ljubljani. Predlogi gospodarskih organizacij glede znižanja tarife bodo upoštevani kolikor bo le mogoče, da se doseže poživljenje blagovnega prometa na železnicah.

Za organizacijo našega lesnega gospodarstva

Bližnja pogajanja z Italijo so zopet potisnila na dnevni red vprašanje organizacije naših lesnih producentov in izvoznikov, ker je jasno, da moremo na zunanjih trgih doseči res dobre uspehe le, če nastopamo kot organizirana celota. Že celo pa je potrebna organizacija našega lesnega izvoza, ker se je žal pokazalo, da nekateri naši izvozniki s prodajanjem blaga za slepo ceno škodujejo vsemu našemu lesnemu izvozu. Tega »šledranja« lesa mora biti konec, kar pa je neizvedljivo, dokler ne bo naša lesna trgovina organizirana.

Posebno slovenski lesni interesenti so se mnogo trudili, da pride zopet do ustanovitve osrednjega lesnega odbora. Zaradi odpora zagrebške organizacije lesnih interesentov pa so bili ti napori zaman. Sedaj je agilni inž. Milan **Lenarčič** zopet predložil zagrebški lesni industriji predlog pravil za osrednji odbor lesnega gospodarstva kr. Jugoslavije. Ta pravila so tudi že sprejeli lesni trgovci in industrialci v Liki in Gorskem Kotarju, že pred njimi pa tudi slovenski. Zaradi končne odločitve glede teh pravil je sedaj sklicana seja v Beogradu in na njej se bo odločilo, če se vendar že enkrat ustanovi prepotrebni osrednji odbor ali ne.

Občni zbori

Hranilnica v Križevcih, d. d., ima redni občni zbor dne 29. marca ob 9. v poslovnih prostorih Prekmurske banke v Murski Soboti.

Politične vesti

Popoln preobrat je nastal v italijanski politiki napram Jugoslaviji, kakor se tudi oficialno dokumentira iz govora novega italijanskega poslanika v Beogradu, grofa **Viole di Campalto**. Pri izročitvi svojih poverilnih listin je dejal novi poslanik med drugim: »Izrečno dolžnost imam od predsednika (italijanske) vlade, da izjavim, da bo moje delovanje služilo **zbližanju med obema državama**. Pooblaščen sem ponoviti, da **nima Italija neprijateljskih namer do Jugoslavije in da ne želi ovirati njenega razvoja, niti njene teritorialne integritete**, ampak ima nasprotno namero, da razvije vse pogoje, da pride do stvarnega sodelovanja in do sporazuma na političnem in gospodarskem polju.«

Da res pride do boljših odnošajev med Jugoslavijo in Italijo, kar posebno žele vsi naši gospodarski krogi, pa je, da Italija tudi ublaži svojo politiko do naše manjšine v Italiji.

Mussolini je stavil baje Jugoslaviji konkretne predloge, kako urediti odnošaje med Jugoslavijo in Italijo. Predlogi se nanašajo na Albanijo, Avstrijo ter sklenitev ugodne trgovinske ter prijateljske in garancijske pogodbe med obema državama.

Novo politiko Italije do Jugoslavije pozdravlja posebno bolgarski tisk, ker je bila Bolgarska dosedaj v kočljivem položaju zaradi napetih odnošajev, ki so vladali med Italijo in Jugoslavijo, s katerima je bila Bolgarska v prijateljskih odnošajih.

Laval je izjavil v francoskem parlamentu, da se politika Francije glede obnove habsburške monarhije popolnoma krije s politiko Male antante.

Francoski parlament je odobril zakonski načrt o uvedbi dvoletne vojaške službe v Franciji.

Obvezno vojaško službo je uvedla nemška vlada s posebnim zakonom. Nova nemška redna vojska bo štela 12 armadnih zborov s 36 divizijami. Versajska mirovna pogodba je torej definitivno raztrgana in Angleži lahko sedaj premišljujejo o posledicah svoje popustljive politike. V kratkem bodo v prijetnem položaju, da bodo premišljevali tudi o novi nemški zahtevi po vrnitvi nemških kolonij. Tudi avstrijsko vprašanje je sedaj znova poostreno.

Francoski zunanji minister Laval odpotuje še ta mesec v Moskvo, ker je postala francosko-ruska zveza zaradi uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji vedno večja nujnost.

»Sovjetska Rusija vidi v uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji začetek nove svetovne vojne«, pišejo moskovska »Izvestja«.

Angleška vlada je izročila v Berlinu posebno noto, v kateri protestira proti uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji. Kljub temu pa smatra angleška vlada potovanje zun. ministra Simona v Berlin za umestno.

Angleška je zavzela v stališču proti Nemčiji svoje posebno stališče in je zato propadel predlog o skupnem nastopu zapadnih velesil proti nemški kršitvi versajske pogodbe. Ekstraturo angleške vlade v Franciji zelo ostro kritikujejo.

Italija hoče v Afriki predvsem doseči, kakor sledi iz članka v »Messageru«, da združi Eritrejo in Somalijo skozi abesinsko ozemlje. Nadalje pa hoče ob Rdečem morju ustanoviti svoj **rdečemorski kolonialni imperij**. Drugo vprašanje je seveda, kako bodo Arabci navdušeni za te imperialistične cilje.

Abesinija je tudi začela polagoma mobilizirati svojo vojsko, ker pač stalno povečavanja italijanskih čet ob abesinski meji ne more prepričati Abesinije o miroljubnih namerah Italije.

Pri občinskih volitvah na Švedskem so se desničarske stranke nekoliko okrepile, dočim so socialni demokrati nazadovali za par mandatov. V glavnem pa je ostalo posestno stanje strank neizpremenjeno.

Grški minister Metaxas, ki je bil eden glavnih propagatorjev obnove monarhije v Grčiji, je odstopil.

Belgijski ministrski predsednik Theunis je podal ostavko svojega kabineta, ker ni našla njegova vlada niti v narodu niti v parlamentu pravega zaupanja. Njegova vlada pa je poskrbela, da zaradi njene demisije ne bo trpela stabilnost belgijske valute.

Krvavi nemiri so bili v Indiji, ker je bil obešen neki mohamedanec, ki je umoril nekega Hinda. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je streljalo na demonstrante. Nad 200 demonstrantov je bilo ubitih in ranjenih.

Denarstvo

Padec belge

Nazadovanje funta je težko zadelo tudi druge valute, zlasti pa vse zlate, ker je zaradi znižane vrednosti funta zunanja trgovina vseh držav z zlato valuto nazadovala. Zato so izvozniki v vseh teh državah že ponovno zahtevali devalvacijo svojih valut, a s svojo zahtevo niso prodrli, ker je bila večina javnega mnenja za ohranitev zlate valute.

Toda obramba zlatega bloka proti razvrednotenemu dolarju in funtu je bila vedno težja in tako se je zgodilo, da je ponekod tudi že popustila. V Curihu je ta usoda zadela belgijski denar. Belga je padla na 71·85, se zaradi vesti o posojilu, ki da bo dobil Theunis v Parizu, popravila na 72·40, nato pa znova padla na 71·90. Nato je izdala belgijska vlada devizne omejitve, a te niso pomagale. Obenem pa trpi belgijska zunanja trgovina, ker ne more konkurirati s funtom. Kako se bo tečaj belge razvijal nadalje, je čisto nejasno.

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 15. marca se je izpremenilo stanje Narodne banke tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podlaga se je povečala za 6,5 na 1310,5, in sicer se je domača zlata povečala za 5,4 na 1140,2, ona v tujini pa zmanjšala za 4,3 na 122,6, valutna je narasla za 0·2 na 0·4, devizna pa za 5,2 na 47,2.

Devize, ki ne spadajo v podlago, so se dvignile za 1,1 na 142,2, vsota **kovanega denarja** pa za 28,9 na 258,5.

Posojila so zopet padla, in sicer: eskontna za 9,5 na 1553,5, lombardna pa za 0,6 na 259,1.

Rezervni fond se je povečal za 1,9 na 116,6, drugi fondi pa za 0,6 na 21,1.

Obtok bankovcev je padel za 16,7 na 4334,9, narasle pa so **obveze na pokaz** za 2,4 na 1237,4. **Obveze z rokom** so se dvignile za 10,7 na 287,0, razna pasiva pa za 28,3 na 242,7.

Skupno zlato in devizno kritje se je dvignilo od 29·99% na 30·22%, samo zlato pa od 26·10 na 26·29%.

Nemški kapitalni trg

Na občnem zboru Reichsbanke je podal guverner dr. Schacht tudi pregled o razvoju na kapitalnem trgu. Vse, kar je podvzela Reichsbanka na kapitalnem trgu, se je izvršilo po določenem načrtu in posledice vseh teh odredb so vseskozi ugodne. Obrestna mera za dnevni denar je padla od 5·52% v decembru 1933 na 3·86% v februarju 1935. Na trgu delnic je znašal povprečni tečaj v decembru 1933 72·2%, rendita pa 4·3%, v februarju 1935 pa 99·5%, rendita pa 3·65%. Povprečno je tečaj vrednostnih papirjev narastel od 89·1 v dec. 1933 na 96·3% v februarju 1935, rendita pa je v tem času padla od 6·66% na 6·06%.

*

Državna hipotekarna banka ustanovi agencije z razširjenim delokrogom v Mariboru, Pančevu, Osjeku, Subotici in Dubrovniku.

Iz Rima demantirajo vest o fuziji štirih največjih italijanskih bank kot popolnoma neresnično.

Zlato kritje Francoske banke je naraslo v preteklem tednu za 424 na 80.720 milijonov frankov.

Pezeta naj bi devalvirala po zahtevi španskih izvoznikov, ker je zaradi nazadovanja funta postalo špansko blago predrago in je izvoz Španije v Anglijo nazadoval. Ni pa še gotovo, če bo španska vlada tej zahtevi ustregla, ker bi na drugi strani nastale zaradi devalvacije pezete težave v francosko-španski zunanji trgovini.

Na njujorški borzi so nemški vrednostni papirji zaradi uvedbe splošne vojaške dolžnosti padli za dva poena.

Švicarska tvornica za tekstilne stroje išče zastopnika za Jugoslavijo

Ena najvažnejših švicarskih tvornic za tekstilne stroje, ki namerava uvažati v Jugoslavijo tkalske stole za trake (Bandwebestühle), išče dobro uvedenega in situiranega zastopnika za kraljevino Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na švicarski konz. v Zagrebu, Draškovićeva 30/I.

Ženeva in njene kulise

Predavanje generalnega tajnika industrijskih korporacij dr. Dj. Curčina v Ljubljanskem klubu

VI.

Znanje jezikov ni nikjer tako važno kakor v Ženevi. Sicer je res, da znanje jezika še ne pomeni poznavanja duše dotičnega naroda, vendar pa je jezik ono močno sredstvo, ki spoznavanje bistveno olajša. Osebno sem se prepričal, da so ljudje, s katerimi sem govoril, v njihovem jeziku bolj odkritosrčni in iskreni in sem zato tudi hitreje prodrl v skrivne kotičke njih duše. V Ženevi sta dva uradna jezika: francoski in angleški, ki ju morate znati, če hočete neposredno občevati z dvema glavnima činiteljema mednarodnega sodelovanja in če nočete, da ste pri svojih intervencijah ter na sejah skupščine, Sveta in komisij na milost in nemilost izročeni prevajalcem. Ti prevajalci so sicer svetovni fenomeni in prevajajo sijajno, takoj in brez priprave. Navzlic temu pa bi jaz, če bi bilo odvisno le od mene, vedno sebe sam prevajal ali bolje povedano, govoril svoje govore na enem in na drugem jeziku, kajti med originalom in prevodom je vedno vsaj takšna razlika, kakor je med koncertom violinista, ki ga človek neposredno sam posluša in med koncertom, ki ga posluša po radiju ali gramofonu. Je pa tudi res, da more dober prevajalec popraviti slab in slabo sestavljen govor, dočim more dober govor poslabšati.

To naziranje o originalnih in prevajanih govorih na eni strani, ter želja, da se tudi pri govorih dokumentira znanje tujih, zlasti uradnih jezikov, je mnoge delegate, tehnične strokovnjake in svetovalce napotilo, da govore v tujih jezikih tudi takrat, kadar jih čisto niti ne obvladajo. Oni govore tako imenovano aproksimativno francoščino, t. zv. »pidžn ingliš«. To francoščino lomijo z velikim pogumom in s čisto svojimi naglasi, da je neki francoski novinar v svojem članku o Ženevi trdil, da se v ženevskih mednarodnih ustanovah govori francosko v več jezikih (on parle français en plusieurs langues). V tej duhoviti šali je mnogo resnice. Kajti ti poslušalci, ki tudi govore s tem naglasom, pa čeprav bi bil čisto napačen, razumejo takšno francoščino ali angleščino bolj, kakor pravi Francozi ali Angleži. Ko je na neki mednarodni gospodarski konferenci govoril neki naš rojak v neki zelo nemogoči angleščini, sem slučajno sedel med nekim bratom Čehom in nekim Angležem. Čeh mi je prišepnil »dobře mluví«, Anglež pa me je vprašal, v katerem jeziku da govori. Na drugi strani sem zopet slišal nekega črnca iz Afrike in nekega delegata iz »dežele smehljaja«, ki sta govorila francosko, kakor da bi bila člana Francoske akademije; pa tudi nekega Hinda z obale Bramaputre, ki je govoril angleščino, kakor da bi bil profesor v collegeu v Cambridgeu. Čeprav je točno, da morajo vsi, ki govore v Ženevi pred galerijo posebno prefinjenih ljudi, ugajati s svojo zgovornostjo, vendar je bolj važno, kaj govore, kakor pa kako govore, ker čeprav jih človek tudi ne razume, ko jih posluša, pa jih razume, ko čita zapisnik, ki se tiska šele potem, ko ga je govornik popravil, razen seveda, če ne velja za njih to, kar se je reklo o nekem, da ima nečitljiv ne samo rokopis, temveč da je nečitljiv, tudi če je natiskan.

Med temi raznovrstnimi govori je seveda tudi dosti lepo napisanih seminarskih del ljudi, ki so še neizkušeni in preplašeni od te elite poslušalstva. Med govori je tudi dovolj lepo povedanih zvočnih fraz profesionalnih politikov, ki po Renéju Benjaminu povzročajo prepih v možganih in ki izginejo ko mehurčki mila, kadar jih človek prebere črno na belem. Ti govori so prava nesreča za Ženevo. Slišijo se tudi govori, ki povzročajo smeh in ki ugajajo in čujejo se končno govori, po katerih umolkne vsak odmev, kakor je dejal René Benjamin. Izjemoma pa se včasih pojavi kakšna zvezda, kakor je bil Briand, ki je kljub temu da je bil fanatičen pristaš Društva narodov in miru ter dober in duhovit govornik, znal tudi nekaj povedati, da so zato pri njegovih govorih vsi poslušalci ostali do konca pazljivi in zainteresirani. Septembra meseca, ko se na skupščini sestajajo največji državniki sveta, osvetljijo te zvezde Društvo narodov in njegove miroljubne cilje in potem za leto dni zopet zatonejo. Ne zapuščajo pa sledov samo pri onih, ki jih čitajo in poslušajo, temveč tudi v resolucijah in sklepih Sveta Društva narodov, s katerimi se utrjuje mir in dela za mednarodno sodelovanje.

(Konec prihodnjič.)

Zunanja trgovina

Trgovinsko ministrstvo demantira vest beograjskih »Trgovačkih novin«, da bi se nameravali pri nas uvesti uvozni kontingenti za razne uvozne predmete.

Indeks cen je v Italiji v zadnjem tednu narastel za 5·5%, kakor poroča korporativni svet milanske province.

Italija je uvozila v prvih dveh mesecih t. l. blaga za 1,247 milijonov lir, izvozila pa za 767 milijonov lir in je torej bila njena trgovinska bilanca pasivna za 479 milijonov lir.

Avstrijski promet skozi Trst se je lani podvojil in dosegel skupni promet 44600 ton. Posebno se je dvignil avstrijski izvoz skozi Trst, ki se je dvignil od 6000 ton v l. 1933 na 148.000 ton v l. 1934.

Trošarino na pivo je znižala češkoslovaška vlada za 5 Kč od hl navadnega piva, za 6 Kč za uležano pivo in za 15 Kč za posebno pivo, s pogojem, da uvedejo pivovarne 40 urni delovni tednik.

3438 prešičev smo izvozili v februarju v Češkoslovaško, dočim smo jih lani v februarju samo 2067.

Med drugim je v Španiji kontingentiran uvoz: železniških pragov, navadnega okroglega lesa, jamskega lesa do 25 cm premera, desk navadnega lesa, oglja, masti, neprečiščenih rastlinskih olj, nepredelanega loja, svežih jajc, kož in črev, celuloze za papir, svinjskega mesa itd.

Ceno ameriškega bombažnega prediva so v Avstriji zopet znižali za 9 zlatih grošev pri kilogramu. Že preje so znižali ceno za 3 zlate groše. Ker je padla tudi cena angleških in češkoslovaških bombažnih izdelkov, zahtevajo naši tekstilni industrijci, da se prepove vsako ustanavljanje novih tekstilnih podjetij in da se uvede racionalizacija v domači tekstilni industriji.

Madjarska je v februarju uvozila blaga za 27, 4 (v lanskem za 22) milijonov pengov, izvozila pa za 29,2 (lani 28,9) milijona pengov. V januarju in februarju je bila madjarska zunanja trgovina aktivna za 4,3, lani pa 12,5 milijonov pengov.

Švicarska je zopet dovolila uvoz italijanskega vina, ker je prišlo do trgovinskega sporazuma med Italijo in Švico.

Da bi se povečal izvoz deželnih pridelkov, zlasti pa bombaža, namerava uvesti washingtonska vlada posebne izvozne premije. Denar za te premije bi se dobil iz povečanih carinskih uvoznih pristojbin za nekatere predmete.

Črna kronika

DRUŠTVO INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV V LJUBLJANI

je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnavah izven konkurza za čas od 1. do 10. marca:

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Lončar Gjura, opančar, Gospič javna dražba; Papič Bogdan, lastnik »Brazil«, uvoz kave in čaja, Zagreb; Stipetič Milan, trg. z mešanim blagom, Karlovac.

Primorska banovina: Pučko društvo Sv. Juraj, zadruga s. o. j., Vis; Sevska blagajna v Bruslju, reg. zadr. s. n. j., Brusje.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Peranić Ivan, Rab.

Primorska banovina: Hacihuseinović Smail., Konjic.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Bornstein Maks, Zagreb; Miladinović Sima, Volinje.

Donavska banovina: Mihajlović Jezdimir, trg., Kragujevac; Reš Katarina roj. Rujer, žena dr. Karla Reša, Sombor; Viga Lajoš, lastnik tvrdke Universitas, Subotica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Santo Vladislav, trg., Beograd.

Dobave-licitacije

Banska uprava Dravske banovine razpisuje dobavo **banovinskih kolkov**. Licitacija bo v petek, dne 29. marca. Pogoji pri finančnem oddelku banske uprave.

Kranjske deželne elektrarne razpisujejo zgradbo **daljnovoda** visoke napetosti 20 tisoč V od že obstoječega daljnovoda Podlog-Žalec do tvorniškega kompleksa cinkarne v Celju. Komisijski ogled se začne s sestankom dne 26. marca ob 10.10 na kolodvoru v Žalcu.

Številne licitacije za dobavo gramoza so razpisane v zadnji prilogi »Službenega lista«.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 27. marca ponudbe o dobavi 10 m³ jelovih gred, 100 m³ jelovih desk, 500 m tkanine za zastave bele barve, 500 m rdeče in 500 m modre barve.

Direkcija drž. rudnika v Ugljeviku, pošta Bijeljina, sprejema do dne 28. marca ponudbe za dobavo 300 kg žebljev — železnih.

2. Hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do dne 25. marca ponudbe za dobavo 55 ton prvovrstnega topilnega koksa.

Direkcija drž. železnic Subotica sprejema do dne 26. marca ponudbe o dobavi 100 kg vrvic za plombe in 150 kg vrvic za vezanje.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 25. marca ponudbe o dobavi 100 kg kolofonije za jermena; do dne 28. marca o dobavi raznih predmetov za analizo jamskega zraka, 3 stiskalnic za cevi (Siederrohrpressen), 100 kg alabastra in več kg laka raznih vrst, raznega stekla za okna in 100 kg kita, 40.000 kg portlandcementa in do dne 4. aprila o dobavi trofaznega elektromotorja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki in skica za elektromotor so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 28. marca ponudbe o dobavi 300 kilogramov črnila.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 26. marca ponudbe o dobavi Liquor cresoli saponatus. —

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 25. marca ponudbe o dobavi materiala za klozete; do 1. aprila o dobavi črne železne pločevine in stekla.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 25. marca ponudbe o dobavi 200 kg jadrenine in 200 kg merlina, 10 ton koksa ter raznega električnega materiala.

Razpisane so te ofertne licitacije:

Pri Gen. direkciji drž. železnic v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije: **dne 23. marca** za dobavo 17 prenosljivih motornih brizgaln, 1700 m platnenih cevi, 62 kompletnih spojk; **dne 17. aprila** za dobavo jermenov za vagonsko električno razsvetljavo; **dne 19. aprila** za dobavo 461.500 kilogr. livarskega železa; **dne 24. aprila** za dobavo 26.892 kg sirovega železa in praška za avtogensko varjenje; **dne 25. aprila** za dobavo 21.800 m raznih železnih cevi. — (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije drž. železnic v Ljubljani.)

Dne 28. marca bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu ustna licitacija za dobavo ca. 13.000 kg petroleja.

Dne 30. marca bo pri Komandi vrbaske divizijske oblasti v Banji Luki licitacija za dobave 4700 kg olja, 2900 kg kisa, 500 kg paprike, 250 kg čaja, 4000 kg čebule, 2500 kg krompirja, 3065 kg kavinega surogata.

Dobava živil. Ministrstvo za vojsko in mornarico razpisuje dobavo živil (fižol, riž, zdrob, ješprenjček, testenine, mast, olje). Licitacije bodo dne 22., 23., 25. in 26. marca t. l. pri Komandi I. armijske oblasti v Novem Sadu, II. armijske oblasti v Sarajevu, III. armijske oblasti v Skoplju, IV. armijske oblasti v Zagrebu in V. armijske oblasti v Nišu. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri navedenih komandah.)

Gradba postajnega poslopja v Sarajevu se odda z licitacijo dne 29. marca pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu.

Direkcija pošte v Ljubljani sprejema do 26. marca ponudbe za dobavo 66 volnenih pelerin.

Dobava živil. Dne 1. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 12.500 kg olja, 18.700 kg kisa, 135.000 kg krompirja, 25.000 kg čebule, 1500 kg paprike, 1700 kg čaja in 12.500 kg kavinih konzerv. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Iz trgovinskega registra

Vpisala se je nastopna firma: Mlekarna Turjak, Lili Novy, Ljubljana. Obratni predmet: nakup in prodaja mleka, mlečnih izdelkov, slaščič, kruha in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Imetnik Lili Novy, trgovka v Ljubljani.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki pri nastopnih tvrdkah:

Grajska kolovška lesna industrija Feliks Stare, Kolovec. Izbriše se javni družabnik Stare Feliks, vpiše pa nova družabnica Dora Fabjančič, roj. Stare, soproga železniškega uradnika iz Ruperčvrha.

»Saša«, slaščičarna in tvornica kanditov, keksov, peciva itd. Koebek Viktor in drug, Kranj. Sedež firme odslej: Ljubljana, Vidovdanska cesta, slaščičarna, izdelovalnica pa v Kranju. Besedilo tvrdke odslej: **»Saša«, javna trgovska družba Koebek Viktor in drug, slaščičarna in izdelovanje kanditov in čokolade.**

Donava—Sava—Jadransko morje železniška družba (preje Južna železnica), reprezentanca za kraljevino Jugoslavijo. Izbriše se član upravnega sveta Rene Lisle, vpiše pa član upravnega sveta dr. Dreyfus Robert v Parizu.

»Export«, komanditna družba za mednarodne transporte — lastnik A. Suša, Ljubljana. Izstopil je osebno jamčeči družabnik Anton Suša, vstopila pa osebno jamčeča družabnica Erna Peinthor, trgovka v Ljubljani. Besedilo odslej: »Export« komanditna družba za mednarodne transporte, Erna Peinthor, Ljubljana.

Tovarna metla, družba z o. z., Ljubljana. Izpremenila se je družbena pogodba in ima družba enega ali več poslovodij. Če ima enega, zastopa ta družbo samostojno, če ima več poslovodij, jo zastopata dva kolektivno. Izbrišeta se poslovodji Fran Heinrihar ml. in Franc Milavc, vpiše pa poslovodja Jernej Jelenič, industrialec v Ljubljani.

Stavbeno podjetje Hočevar, družba z o. z., Novo mesto. Besedilo odslej: Zidarsko podjetje Hočevar, družba z o. z., pri obratnem predmetu pa se črtajo besede: »nakupuje zemljišča, jih parcelira in prodaja na drobno«.

»Peko«, družba z o. z., fabrikacija in prodaja čevljev, Kovor pri Tržiču. Izbrišeta se prokurista dr. Janko Kersnik in August Kuster.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Marija Brezan, Gradec pri Litiji — zaradi opusta obrta.

Janez (Johann) Verderber, gostilna, Kočevje — zaradi smrti lastnika.

Avtomobilna družba Globočnik & Kastelic, Krško, prevažanje oseb z avtomobili, javna trgovska družba — zaradi opustetvi obratovanja.

Ivan Kukovec, pekarija in prodaja moke, Ljutomer — zaradi prestanka obrta.

Josip Fric, trgovina z mešanim blagom, Maribor — zaradi prestanka obrta.

Bilance

Prekomorska plovidba, d. d. Sušak je dosegla pri ust. glavnici 10 milijonov lani čisti dobiček 1,1 milijona Din. Brodovje družbe je v bilanci izkazano s 24,9 milijona Din.

Banka J. Kreutzer, d. d. v Zagrebu izkazuje za l. 1934 pri glavnici 5 milijonov Din 113.723 Din čistega dobička. Vloge pri banki znašajo 16 milijonov Din.

Banque Franco-Serbe izkazuje čisti dobiček v višini 639.970 fr. frankov. Banka ne izplača za l. 1934. nobene dividende.

Banque de Paris et des Pays Bas letos ne bo izplačala nobene dividende, dočim je lani izplačala 50 frankov dividende od delnice.

Angleška tvornica orožja Vickers je dosegla lani nad pol milijona funtov čistega dobička in bo zato izplačala 6 odstotno dividendo, dočim je za l. 1933 izplačala samo 4 odstotno.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki:

228 — Bordeaux — lesene pete;
229 — Tel-Aviv — lesena kopita in lesene pete.

Deželni pridelki:

230 — Cairo — sočivje, grah, debelejši fižol, vse v vrečah po 50 kg;
231 — Lyon — ponuja se zastopnik za komisijsko prodajo vseh vrst živil;
232 — Dunaj — zmleta paprika;
233 — Saugnes, Francija — mavrah, gobe in vrgnji;
234 — S. Paolo, Brazilija — hmelj in ječmen za pivo;
235 — Marseille — rdeča paprika, nezmleta, sladka in ostra;
236 — Rio de Janeiro — laneno seme.

Sadni proizvodi:

237 — Toulouse — sadne konzerve;
238 — Hamburg — sok od trnulje.

Živina, perutnina in ribe:

239 — Usti — raki;
240 — Cairo — ponuja se zastopnik za konzerve tuninov in sardin v olju ter za kačkavalj;
241 — Gand — lisičje kože;
242 — Toulouse — morski raki in drugi luskavci v konzervah;
243 — Alžir — sirovo maslo;
244 — Tunis — vse vrste živilskih konzerv;
245 — Pariz — klobase in prekajeno blago;
246 — Lwow — črne kože jagnjetov za krznarske izdelke;
247 — Tysmienica, Poljska — kože jagnjetov in ovc vsake vrste, toda zlasti velike;
248 — Barcelona — predelane svinjske ščetine;
249 — Katowice — sardelni obroči.

Rude:

250 — Rio de Janeiro — baker, cink in svinec;
251 — Barcelona — umetni kamen, odpadki belega marmorja, vsakovrstni marmor.

Industrijski izdelki:

252 — Tel-Aviv — cement;
253 — Hagen — železne in druge lopate;
254 — Rotterdam — hlačice iz gumija, gumirano platno, gumirani prti;
255 — Cairo — zastopnik za čipke, moško in žensko perilo, ženske nogavice, moško blago, flanelo itd.;
256 — Barcelona — apneni sulfat.

Razno:

257 — Marseille — bube sviloprejk;
258 — Haifa — vsakovrstni nakit — bižuterija;
259 — Karlovy Vary — odpadki od kmetskega blaga.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

KLIŠEJE vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA · DALMATINOVA 13

Mednarodno posojilo Kitajski

Angleški listi se zelo pazljivo bavijo s poročili ameriškega tiska, da je Velika Britanija ponudila Kitajski posojilo 20 milijonov funtov, kajti angleška vlada to novico odločno zanika. Verjetno je, da Kitajska išče tolikšno posojilo. Anglija pa zahteva kot pogoj posojila posvet z ostalimi interesiranimi velesilami, USA, Francijo in Japonsko kot člani konzorcija. Bistven pogoj je zboljšanje odnošajev med Kitajsko in Japonsko; so pa v tem resne težkoče: 1. ker Anglija trenutno ne bi rada dajala posojila inozemstvu, 2. ker bi Japonska najraje dala Kitajski sama vso pomoč in 3. Kitajci ne marajo konzorcija, ker se boje, da jim prinese ta še hujše suženjstvo.

Japonski poslanik v Nankingu g. Arjoši izjavlja, da nima Japonska ničesar proti mednarodnemu posojilu Kitajski, čeprav misli, da je posojilo še prezgodnje, ker si ta lahko opomore še brez mednarodne pomoči, če ukrene vse potrebno, da vzdrži red in mir in reformira svojo valuto.

Doma in po svetu

Minister dr. Marušič je izjavil na shodu v Krškem, da se bo iz enomilijardnega kredita za javna dela omogočila gradnja **mednarodne ceste iz Ljubljane na Sušak.** Nova železniška proga **Št. Janž—Sevnica** pa se začne **graditi že prihodnji mesec.**

Dr. Ninko Perić, predsednik drž. sveta v p. je imenovan za našega poslanika v Bukarešti. Dosedanji poslanik Boško Čolak-Antić je postavljen na razpoloženje.

Avstrijski poslanik v Beogradu Ploenis je premeščen v zunanje ministrstvo na Dunaj. Za novega poslanika bo imenovan dr. Alexy.

Novinarski dom bo v Beogradu slavnostno otvorjen dne 7. aprila.

Beograjski obrtniki so na velikem shodu zavrgli kandidaturo Milana Stojanovića, predsednika obrtne zbornice in soglasno določili kot svojega kandidata čevljarja Šuškovića, za njegovega namestnika pa mehanika Vasiljevića.

Pravosodni minister dr. Kojić bo kandidiral v Skoplju.

S prvim aprilom se zmanjša provizija trgovcev, ki prodajajo sol, od 50 na 30 par pri kg, cena vreč pa se zniža od 12 na 6 Din. Jasno je, da je nova provizija prenizka in zato trgovci z vso upravičenostjo zahtevajo, da velja še nadalje stara provizija 50 par za kilogram.

Promet na ljubljanskem tramvaju je padel v zadnjih dveh letih za več ko 2 milijona potnikov na 4,838.000 potnikov. Temu primerno so padli tudi dohodki tramvaja za 1,4 milijona na 7,509.000 Din. Promet je padel za 30%, ko so zidali nove proge, pa so računali na povišek prometa za 16%. Finančna slika ljubljanskega tramvaja je torej zelo žalostna in bo kompletno slaba, če se uresniči še ta namera, da odkupi občina zadnjo tretjino delnic, ki so dejansko danes brez vrednosti. Reorganizacija tramvaja je nujna in znižanje voznih cen pogoj za večji promet.

Dolgovi Ljubljane znašajo že 148 milijonov in zahteva obrestna in anuitetna služba na leto že 15 in pol milijona Din.

Novi ljubljanski proračun znaša brez proračuna mestnih podjetij 46 milijonov Din.

Vsak teden od 20. aprila do 28. septembra pride en posebni vlak češkoslovaških turistov na naš Jadran.

Na velikih skakalnih prireditvah v Planici se sicer ni posrečilo, da bi bili doseženi 100 meterski skoki, vendar pa je Planica dokazala, da je ena najboljših skakalnic na svetu.

Več sto avstrijskih smučarjev ni moglo priti v Planico, da si ogledajo skakalne tekme, ker so jim avstrijske obmejne oblasti delale težave. Pri nas pa se kar naprej trudimo, da organiziramo čim več turističnih izletov v Avstrijo.

Uvedba splošne vojaške dolžnosti bo Nemčijo veljala letno okoli tri milijarde mark, in sicer eno milijardo za vzdrževanje vojske, dve milijardi pa za njeno opremo in oborožitev.

Tudi v Avstriji nameravajo slediti primeru Nemčije in uvesti splošno vojaško dolžnost.

Nov sporazum bo sklenjen med Anglijo in Egiptom. Po novem sporazumu postane Egipt popolnoma suverena država in bo Anglija tudi podpirala prošnjo Egipta, da se sprejme v Društvo narodov. Režim kapitulacij v Egiptu preneha. Med Egiptom in Anglijo pa se sklene nova vojaška pogodba, ki popolnoma zavaruje angleške vojaške interese, zlasti pa jamči za varnost ob Sueškem prekopu.

Norveška vlada je demisionirala, ker je ostala pri glasovanju o socialističnih predlogih za ublažitev brezposelnosti v manjšini. Sestavo nove vlade je poveril kralj Hakon voditelju delavske stranke Nichardsweldu.

Na kralja Ibn Sauda so pri njegovem vstopu v mošejo vrgli trije mladeniči bombe. Ibn Saud pa je bil neznatno ranjen. Spremljevalci kralja so na mestu pobili vse tri atentatorje.

Venizelistična stranka na Kreti je sklenila svoj razpust. Več venizelističnih poslancev je naprosilo za sprejem v vladno stranko.

Mandžurska vlada je izdala uradno poročilo, iz katerega je razvidno, da se hoče Mandžurija polastiti še Mongolije.

Konflikt med nemško vlado in protestantovsko cerkvijo se je zopet poostril. Več sto protestantskih duhovnikov je bilo aretiranih.

Predsednik upravnega odbora I. C. Farben, prof. Karl Duisberg je umrl.

Na Novi Zelandiji se ustanovi posebna avtonomna oblast za Papuance, da se s tem obvarujejo pred izumiranjem.

V mandžurskem mestu Liuku je uničil podtaknjen ogenj okoli 900 hiš.

Povpraševanje

Tvrdka Elof Hanson, Göteborg (Švedska), ki ima kupčijske zveze na južnoameriških in indijskih tržiščih, sporoča Zbornici za TOI, da se njeni odjemalci zanimajo za jugoslovanski les, zlasti za mehak les in za zaboje. Ponudbe je poslati direktno gori imenovani firmi. Korespondenca v nemškem jeziku.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 22. marca: 11.00: Šolska ura: Moj vzpon na najvišja vrhova na Atlas (dr. Oskar Reya) — 12.00: Sem fantič z zelenega Štajerja (nekaj fantovskih na ploščah) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Kako umirajo junaki (plošče) — 18.00: Filozofski sprehodi (dr. France Veber) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura: Trije veliki teksti iz novejše poljske književnosti (prof. France Vodnik) — 19.00: Radijski orkester — 19.20: Čas, jedilni list, program za soboto. 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Sobota, dne 23. marca: 12.00: Čujte in strmite (vesela revija veselih točk na ploščah) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Čujte in strmite! (Vesela revija veselih na ploščah) — 18.00: Radijski orkester — 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.30: Radijski orkester — 18.50: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.20: Čas, jedilni list, program za nedeljo — 19.30: Nac. ura — 20.00: Govor finančnega ministra — prenos iz Beograda — 20.20: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.40: Večer domače glasbe — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Radijski orkester.

Spedicijsko podjetje
R. Ranzinger
Ljubljana Telefon 20-60
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Naročajte in širite „Trgovski list"!

Ureja ALEKSANDER ŽELEZNIKAR — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK. Ljubljana.